

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 821/2023
29.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Симоновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, Војна пошта ... Ниш, коју заступа Војно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3147/2022 од 24.10.2022. године, у седници одржаној 29.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3147/2022 од 24.10.2022. године тако што се одбија жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П1 1154/2020 од 25.02.2022. године, а одбија захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1154/2020 од 25.02.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати: за претрпљене физичке болове износ од 220.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 140.000,00 динара и за душевне болове због умањења животне активности износ од 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења 25.02.2022. године до исплате. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде материјалне штете услед трошкова лечења – операције кука исплати износ од 30.700,00 динара са законском затезном каматом од 27.07.2017. године до исплате, док је одбијен као неоснован део тужбеног захтева за исплату законске затезне камате на овај износ за период од 14.10.2014. године до 26.07.2017. године и износ од 30.600,00 динара са законском затезном каматом од 27.07.2017. године до исплате, док је одбијен као неоснован део тужбеног захтева за исплату законске затезне камате на овај износ за период од 25.03.2015. године до 26.07.2017. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 232.956,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3147/2022 од 24.10.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, у

усвајајућем делу става другог изреке и у делу одлуке о трошковима поступка из става трећег изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати: за претрпљене физичке болове износ од 220.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 140.000,00 динара и за душевне болове због умањења животне активности износ од 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења 25.02.2022. године до исплате, као и на име накнаде материјалне штете износе од 30.700,00 динара и 30.600,00 динара, оба износа са законском затезном каматом од 27.07.2017. године до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану правноснажну пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, ...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца дозвољена и основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је обављао војну службу код тужене као припадник падобранске јединице у периоду од јануара 2004. године до одласка у инвалидску пензију 23.08.2016. године. Као професионални падобранац изводио је падобранске скокове у периоду од 2002. године до 2013. године по плану скокова који је испунио. Тужилац се у два наврата повредио на раду приликом извођења скокова, односно приликом доскока (приземљења) и то 22.01.2007. године када је дошло до напрснућа палца на његовој левој нози и до повреде десне шаке и 15.08.2012. године када је дошло до фрактуре зглоба његове леве шаке. У вези повреде од 15.08.2012. године, тужилац је остварио право на накнаду штете од стране тужене на основу правноснажне пресуде Основног суда у Нишу П1 2528/12 од 07.10.2013. године. Тужилац је 30.09.2014. године примљен на клинику ради хируршког лечења тешке артрозе зглоба левог кука, а затим је 30.10.2014. године примљен због хематома у пределу кука и сумње на инфекцију, када је оперисао леви кук. Након тога, тужилац је 13.05.2015. године поново примљен ради хируршког лечења – артропластике десног кука, која је тада извршена. Виша војно-лекарска комисија је 27.08.2015. године дала налаз и мишљење да је тужилац ограничено способан за службу у војсци на две године и да је ово ограничење способности последица болести која није професионалне природе, нити је последица повреде у вршењу службе. Након клиничког и РТГ прегледа од 09.12.2015. године одлучено је да се тужилац упуту на надлежну војно-лекарску комисију са предлогом да је трајно неспособан за војну службу. Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 30.05.2016. године тужиоцу је од 26.04.2016. године утврђен потпуни губитак способности за професионалну војну службу као последица болести, док му је привременим решењем овог Фонда утврђено право на инвалидску пензију почев од 23.08.2016. године, са образложењем да код тужиоца постоји трајни губитак способности за професионалну војну службу као последица болести. Пресудом на основу признања Основног суда у Нишу П1 906/17 од 15.05.2017. године, тужиоцу је признато право на накнаду материјалне штете од стране тужене у висини разлике између зараде коју би остваривао и износа пензије коју прима за одређени период, као и месечна рента почев

од 01.03.2017. године па убудуће. Вештачењем од стране вештака медицинске струке утврђено је да је тужилац оболео од обостране коксартрозе (артрозе оба кука) која је код њега дијагностикована 2009. године, да је ова болест код тужиоца временом унапредовала због чега је тужилац имао хируршке интервенције уградње вештачке протезе оба кука у току 2014. и 2015. године. Полазећи од података о општем здравственом стању тужиоца (који је био потпуно здрав и сваке године подвргаван детаљним и строгим лекарским прегледима, а у здравственом картону није имао евидентираних других обољења и стања) и од података о физичким активностима којима се тужилац годинама бавио у склопу свог посла, стручно мишљење вештака је да постоји узрочно-последична веза између професионалних активности тужиоца као падобранца и појаве обољења кука. Ово додатно и из разлога што се анализом здравственог стања тужиоца, осим микротраума којима су у току приземљења код падобранских скокова били изложени тужиочеви кукови, сви остали узроци могу искључити. Вештачењем је утврђен интензитет и дужина трајања физичких болова и страха тужиоца, као и проценат умањења његове животне активности услед обољења кукова и две операције које је имао ради уградње вештачких кукова.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и досудио тужиоцу новчане износе одређене у изреци на име тражних видова нематеријалне и материјалне штете, са становиштем да је штета за тужиоца настала као последица вршења професионалне службе, односно да је доказано да постоји узрочно-последична веза између тужиочевог обољења и оправданих операција на куковима и његовог професионалног бављења активностима војника падобранца у служби тужене.

Другостепени суд није прихватио овакав чињенично-правни закључак и становиште првостепеног суда да постоји одговорност тужене да тужиоцу накнади претрпљену нематеријалну и материјалну штету. Супротно томе, становиште овог суда је да тужилац тражи накнаду штете од послодавца због професионалног обољења, а да настало обољење (тешка артроза зглобова кукова) није професионална болест у смислу члана 24. став 1. и 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању и члана 51. став 1. Закона о здравственом осигурању, јер као таква није утврђена Правилником о утврђивању професионалних обољења („Службени гласник РС“, бр. 105/03). По оцени другостепеног суда, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је закључио да тужилац има право на накнаду тражених видова штете због професионалног обољења, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Врховни суд налази да је побијана одлука другостепеног суда донета погрешном применом материјалног права.

Предмет тражене правне заштите у овој парници је накнада штете која је настала услед тужиочевог обољења које је последица његовог професионалног бављења падобранством у војној служби. У конкретном случају је утврђено да је тужилац био професионални војник падобранац и да је дуго година изводио падобранске скокове. Осим изузетних повреда на раду које је имао приликом тих скокова (22.01.2007. и 15.08.2012. године, за коју повреду је остварио накнаду штете), тужилац је приликом скокова био излаган микротраумама кукова, за које је вештак медицинске струке нашао да су главни узрок како појаве тако и унапредовања обољења кукова код тужиоца, што је у крајњем исходу резултирало операцијама и уградњом вештачких кукова и трајном неспособношћу тужиоца за даље обављање професионалне војне активности, због чега је и отишао у инвалидску пензију. У овом поступку, медицинским вештачењем од стране вештака лекара одговарајуће специјализације је утврђено да су искључиви узрок болести кукова тужиоца механичке

микротрауме које се дешавају при сваком доскоку, односно приземљењу, а да се остали узроци могу искључити с обзиром на комплетно здравствено стање тужиоца, који је сваке године пролазио детаљне систематске преглед свог психо-физичког здравственог стања без евидентираних других обољења или стања који би се могли сматрати узроцима обољења кукова. Тужена је у поступку оспорила мишљење вештака да постоји узрочно-последична веза између професионалних активности тужиоца и појаве обољења кукова, али након допунског изјашења вештака који је остао при свом основном налазу и датом стручном мишљењу тужена више није имала примедби, нити је предлагала допуну или евентуално ново медицинско вештачења. У таквој ситуацији, погрешан је чињенично-правни закључак другостепеног суда да тужилац није доказао узрок свог обољења који би се могао довести у везу са професионалим бављењем активностима падобранца јер није доказао да је његовог обољење кукова професионална болест у ком случају би могао да тражи накнаду штете од тужене као послодавца.

Врховни суд налази да је у конкретној чињеничној ситуацији правилно становиште првостепеног суда о постојању одговорности тужене као послодавца за проузроковану штету тужиоца на основу одредбе члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05,...95/18) која прописује одговорност послодавца за накнаду штете која је настала у вези са радом. Ово из разлога што је утврђено да је тужилац оболео извршавајући своје професионалне обавезе, односно да је његово дијагностиковано обољење које је и прогресирало директна последица дугогодишњих микротраума којима су били изложени његови кукови при сваком доскоку падобраном, без обзира што тако констатовано обољење тужиоца није утврђено као професионална болест наведеним Правилником. Наиме, није свако обољење у вези са радом професионале природе, али оштећени може остварити накнаду штете од послодавца ако се утврди да је његова повреда/болест у узрочној вези са вршењем радних задатака и активности на раду, односно да је настала као последица тих активности.

Такође, правилно је првостепени суд ценећи основ одговорности тужене нашао да основ произилази и из чланова 173. и 174. Закона о облигационим односима, које регулишу објективну одговорност за штету по основу вршења опасне делатности, у ситуацији када тужена није доказала постојање чињеница које би могле довести до ослобађања од одговорности или до делимичне одговорности у смислу члана 177. истог Закона.

Како је поводом ревизије тужиоца преиначена побијана другостепена пресуда, то је потврђена одлука о трошковима поступка из првостепене пресуде, док је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**